Η συνάντηση του Χριστιανισμού με τον Ελληνισμό και ο νέος κόσμος

Του π. **Γεωργίου Μεταλληνού**

Η μνήμη του Αποστόλου των Εθνών και του Ελληνισμού Παύλου (29 Ιουνίου) επικαιροποιεί τη γέννηση του κόσμου της χριστιανοσύνης ως Σώματος Χριστού και «εν Χριστώ» κοινωνίας.

Η συνάντηση Ελληνισμού και Χριστιανισμού άρχισε στην Παλαιστίνη, για να ολοκληρωθεί στον ιστορικό ελλαδικό χώρο.

Δίκαια έχει χαρακτηριστεί «θαύμα», διότι οδήγησε στην εμφάνιση μιας «νέας εποχής» για ολόκληρο τον κόσμο, θεμελιωμένης στην άκτιστη χάρη του Αγίου Πνεύματος (Πεντηκοστή, 33 μ.Χ.) και στην ελληνικότητα, ό,τι υψηλότερο και εκλεκτότερο παρήγαγε ο κόσμος στη λυτρωτική αναζήτησή του.

Ετσι άρχισε η σύζευξη των δύο αυτών παγκόσμιων μεγεθών ως θεανθρώπινη ένωση στην Ορθοδοξία των αγίων μας Πατέρων.

Α. Η συνάντηση του Ελληνισμού με τον Χριστιανισμό μαρτυρείται αρχικά από τον Ευαγγελιστή Ιωάννη (Ιω. 12, 20-24). Ελληνες προσήλυτοι του Ιουδαϊσμού θέλησαν να δουν τον Ιησού και Εκείνος αποκρίθηκε»: «Ηλθε η ώρα να δοξασθεί ο Υιός του ανθρώπου» (δηλαδή ο Θεάνθρωπος, στ. 24).

Η (ρατσιστικά) εθνικιστική κατανόηση του χωρίου δεν δίστασε να φθάσει στην πλαστογράφηση του Κυριακού λόγου «Ελήλυθεν η ώρα, ίνα δοξασθῇ ο Ελληνισμός», κάτι που δεν περιέχεται στον ευαγγελικό λόγο. Δόξα του Χριστού είναι η φανέρωση της θεότητάς Του, δηλαδή το πάθος Του, όπως ο ίδιος εξηγεί παρακάτω μιλώντας για τον σπόρο του σίτου, που πρέπει να πεθάνει (να σαπεί) στη γη, για να φέρει «πολύν καρπόν».

Το θαύμα στον Χριστό δεν είναι (μόνο) η ανάστασή Του, αφού είναι και τέλειος Θεός, αλλά ο θάνατός Του («η ζωή πώς θνήσκει;» ψάλαμε τη Μ. Παρασκευή). Ο δικός μας Θεός θυσιάζεται αυτός για τον κόσμο και δεν θυσιάζει τους άλλους, όπως κάνουν οι άρχοντες του κόσμου.

Οι ελληνιστές της Παλαιστίνης ήσαν οι πρώτοι χριστιανοί, με κορυφαίο τον Απ. Παύλο. Μέσω αυτού ο Χριστιανισμός απέφυγε τον κίνδυνο να γίνει μια «ιουδαϊκή αίρεση», αναδεικνυόμενος σε παγκόσμια υπόθεση με κύριο στοιχείο το ελληνικό και βασικό συστατικό του, ιεραρχούμενο όμως στο θείο, τον Χριστό, την ελληνικότητα.

Επίσημη αρχή αυτής της σύζευξης θα είναι η ομιλία του Αποστόλου στον Αρειο Πάγο (Πράξ. 17,16 εξ.). Από το 70 μ.Χ. (καταστροφή της Ιερουσαλήμ από τον Ρωμαίο αυτοκράτορα Τίτο) το ελληνικό στοιχείο, όχι κατακτητικά αλλά λόγω της πολιτιστικής υπεροχής του, και κυρίως της γλώσσας του, θα πάρει κυριολεκτικά στα χέρια του την ευθύνη των χριστιανικών κοινοτήτων στην παγκόσμια κοινοπολιτεία του χριστιανικού κόσμου.

Β. Ο,τι εκλεκτό και διαχρονικό στοιχείο διέθετε ο Ελληνισμός σώθηκε και αγαπήθηκε μέσα στη Χριστιανική Ορθοδοξία των Αποστόλων και Πατέρων.

Τα συστατικά της ελληνικότητας, που αγιάστηκαν και επιβίωσαν στο «σώμα του Χριστού», δεν είναι παρά «ανατάσεις» λυτρωτικές, που έφθασαν στον πόθο της «θεώσεως» («ομοιωθήναι Θεώ», Πλάτων) και μπορούν να συνοψισθούν στα ακόλουθα: 1) Η θρησκευτικότητα ως θεοκεντρικότητα. Αθεΐα νεοευρωπαϊκού τύπου στον αρχαίο ελληνισμό δεν υπάρχει. Ενθους και ενθουσιασμός, καθαρά ελληνικοί όροι, εμπεριέχουν την έννοια «θεός» (ένθεος).

2) Ο ανθρωπισμός, ως ανάδειξη του ανθρώπου και σεβασμός της αξίας του στο πλαίσιο της ενότητας του βίου. Και μόνο η δομή του δελφικού χώρου πιστοποιεί το φρόνημα του αυθεντικού Ελληνα: α' επίπεδο, τα ιερά – β' επίπεδο, το σχολείο της ψυχής, το θέατρο και γ' επίπεδο, το στάδιο, η επιμέλεια του σώματος. «Εαυτούς και αλλήλους και πάσαν την ζωήν ημών Χριστώ τω Θεώ παραθώμεθα» ομολογεί ο ορθόδοξος Ελληνάνθρωπος, όχι πια ως νοσταλγός, αλλά ως πολίτης της αιωνιότητας.

3) Η ζήτηση της Αλήθειας (Κλήμης ο Αθηναίος και Αλεξανδρέας) είναι η καρδιά της ελληνικής σκέψης. Γι' αυτό ο Ελληνισμός δέχθηκε τον Χριστό, την ένσαρκη Παναλήθεια.

4) Η ελληνική κατανόηση των ορίων του λόγου απορρίπτει τελεσίδικα τη νεότερη ευρωπαϊκή νοησιαρχία, που οδηγεί στον «άνθρωπο ρομπότ» (άγιος Ιουστίνος Πόποβιτς) και την απανθρωπία του ολοκληρωτικού κράτους.

5) Η κοινωνική αντίληψη της αλήθειας. Ηράκλειτος. «Οταν μοιραζόμαστε τα πράγματα με τους άλλους, τότε αληθεύουμε (βλ. Β' Κορ. 8, 13-14): «Το δικό σας περίσσευμα να συμπληρώνει το υστέρημα των άλλων… για να υπάρχει ισότητα»).

6) Κατάφαση της ετερότητας, του άλλου και διαφορετικού, και πρόσληψη ξένων στοιχείων, που μετασκευάζονται -ελληνοποιούνται- και γίνονται καλύτερα (Πλάτων, Επινομίδα).

7) Η οικουμενικότητα (Μ. Αλέξανδρος) που ολοκληρώθηκε με τη Χάρη της Πεντηκοστής σε

ελληνορθόδοξη Οικουμένη (Ρωμανία – Βυζάντιο).

Η αυθεντική-θεοκεντρική ελληνικότητα καταξιώθηκε σε δομικό συστατικό της Ορθοδοξίας.

Ο ορθόδοξος Ελληνας αδελφοποιείται, έτσι, με κάθε Λαό (ουκ ένι Ελλην και Ιουδαίος», Κολ. 3,11).

Δεν υπάρχει ταξική διάκριση μεταξύ τους, γιατί όλοι ανήκουν στη μία Ποίμνη, με Ποιμένα τον Χριστό.

22.06.2015

Πηγή: www.romfea.gr